

Byrådssak /24

Saksframstilling

Vår referanse: 2023/286288-2

Høringsuttalelse – forslag om oppheving av lov om endring av jordlova – lov 11. juni 2021 nr. 82

Hva saken gjelder:

Landbruks- og matdepartementet har sendt på høring forslag om oppheving av lov om endring av jordlova – lov 11. juni 2021 nr. 82.

Et flertall i Stortinget har 16. juni 2023, i forbindelse med behandling av revidert nasjonalbudsjett, bedt regjeringen om å legge frem et slik forslag.

Endringsloven av 11. juni 2021, som foreslås opphevet, er fremdeles ikke satt i verk. Den innebærer at nydyrking og annen nedbygging av myr kan skje etter søknad, om hensynet til klima, natur- og kulturlandskap blir ivare tatt gjennom en helhetlig plan godkjent av kommunen.

Høringsfristen er 26. januar 2024. Bergen kommune har fått utsatt høringsfrist til 1. februar 2024.

Bakgrunnen for forslaget – tidslinje:

2019

Andre ledd i jordlova § 11 ble vedtatt i lov om endringer i jordlova mv. 24. mai 2019 nr. 18: [Lov om endringer i jordlova mv. \(klimahensyn ved nydyrking\) - Lovdata.](#)

Gjeldende lovtekst er:

«§ 11 Drift av jordbruksareal, nydyrking og driftsvegar

«For å sikra miljøforsvarleg drift av jordbruksareal, jf. § 1 tredje ledd, kan departementet gi føresegnar om drifta. Føresegnene kan mellom anna ta sikte på å hindra erosjon og regulera bruk og lagring av gjødsel og andre innsatsvarer i produksjon, samt å ta omsyn til særlige naturverdier.

For å unngå skade på natur- og kulturlandskap eller for å redusere utslepp av klimagassar kan departementet gi føresegnar for nydyrking. I føresegnene kan det fastsetjast forbod mot nydyrking og at nydyrking berre kan skje i samsvar med ein plan godkjend av departementet. Departementet kan gi føresegnar om planlegging, godkjenning og bygging av vegar for landbruksføremål.»

2020

Det ble fastsatt forskrift om endring i forskrift om nydyrking 2. juni 2020: [Forskrift om endring i forskrift om nydyrking – Lovdata.](#)

Nydyrkingsforskriftens § 5a lyder:

«§ 5a. (nydyrking av myr)

Nydyrking av myr er ikke tillatt.

Kommunen kan i særlige tilfeller gi dispensasjon til nydyrking av myr:

1. når grunneier mister andre produksjonsarealer på grunn av tap av leiejord eller ved utbygging i offentlig regi som samferdselstiltak eller lignende,
2. der grunneiers eneste dyrkingsressurser er myr, eller
3. for å ivareta særskilte produksjoner i myr på fjellgrunn

Dersom det omsøkte myrarealet har en gjennomsnittsdybde på mer enn 1 meter (dyp myr), er dispensasjon i tillegg betinget av at dyp myr er det eneste tilgjengelige dyrkingsarealet på eiendommen. Dette gjelder imidlertid ikke for tilfeller omfattet av punkt 3 over.

Dispensasjon etter andre ledd kan bare gis når behovet for tiltaket tilsier at hensynet til natur- og kulturlandskapsverdiene og hensynet til klima må vike. I denne vurderingen skal det legges vekt på størrelsen på myrarealet som skal dyrkes opp, hensynet til en rasjonell arrondering, grunneiers tilgang på andre dyrkingsarealer og om det er mulig å ta i bruk dokumenterte klimagassreduserende dyrkingsmetoder.

Søkeren må dokumentere at det omsøkte tiltaket er av vesentlig betydning for å opprettholde drifta.

Når nydyrkingstiltaket er gjennomført skal grunneier gi melding til kommunen. Kommunen skal gjennomføre ferdiggodkjenning av nydyrkingstiltaket og registrere dette i KOSTRA.»

2021

Lov om endring av jordlova (oppheve forbudet mot nydyrking av myr) ble sanksjonert 11. juni 2021: [Lov om endring av jordlova \(oppheve forbudet mot nydyrking av myr\) - Lovdata.](#)

«§ 11 andre ledd skal lyde:

For å unngå skade på natur- og kulturlandskap eller for å redusere utslepp av klimagassar kan departementet gi føresegner for nydyrking. Søknad om nydyrking eller nedbygging av myr kan berre skje der omsynet til klima, natur- og kulturlandskap vert varetatt gjennom ein heilskapleg plan godkjend av den enkelte kommune.»

Den kongelige resolusjonen fastsatte ikke noe tidspunkt for iverksetting. I den kongelige resolusjonen om sanksjon punkt 2 ble det vist til at det er nødvendig å få oversikt over konsekvensene av lovvedtaket, blant annet hvordan den nye regelen kan samordnes med annet relevant regelverk. Loven er fremdeles ikke satt i verk.

2022

Et flertall i Stortinget bad i sammenheng med behandlingen av statsbudsjettet 29. november 2022 regjeringen om å legge frem forslag om forbud mot nedbygging av myr til utbyggingsformål:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om forbud mot nedbygging av myr til utbyggingsformål i løpet av 2023. Det skal utredes mulige dispensasjoner fra forbudet for å ta vare på andre arealer med høy verdi og utbygging av samfunnskritisk infrastruktur. Målet er at forbudet reelt sett skal redusere nedbyggingen av myr.»

2023

Et flertall i Stortinget har ved behandling av revidert nasjonalbudsjett 16. juni 2023, bedt regjeringen om å legge frem et forslag om å oppheve lovvedtaket fra 11. juni 2021:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å oppheve lov om endring av jordlova.»

Landbruks- og matdepartementets vurdering

Etter departementets syn er endringsloven fra 2021 uklar. Dette underbygges av at endringsloven som til slutt ble vedtatt, var et forslag som fikk tilslutning både fra stortingsrepresentantene som ønsket en strengere lov og de som ønsket mildere regler.

Departementet vurderer at løsningen i endringsloven vil gi kommunene og partene i saker som gjelder *nydyrking* av myr, store utfordringer med hvordan regelen kan praktiseres:

«a) Ein kan leggje til grunn at regelen kjem som eit tillegg til reglane om nydyrking av myr i gjeldande forskrift § 5 a. Denne tilnærminga inneber at regelen truleg fører til strengare reglar for nydyrking av myr enn dei vi har i dag.

b) Ein kan leggje til grunn at regelen er eit alternativ til gjeldande forskrift. Det vil seie at nydyrking generelt vert regulert gjennom nydyrkingsforskrifta, medan nydyrking av myrareal vert regulert gjennom endringslova. Tolkninga inneber at regelen i nydyrkingsforskrifta § 5a må opphevast slik at nydyrking av myr berre er regulert direkte i lova. Regelen opnar for at det er nokså fritt opp til kommunane å fastsetje kvar og korleis nydyrking av myr kan skje.»

Det er videre uklart hva slags *nedbygging* av myr loven gjelder. Det går ikke frem om nedbyggingen som skal reguleres er samferdselstiltak, energitiltak, boligbygging, fritid, næring osv. eller om nedbyggingen bare gjelder landbrukets egen nedbygging ved oppføring av driftsbygninger eller boligbygninger eller bygging av landbruksveier mv.

Endringsloven bygger på at det skal utarbeides en helhetlig plan som skal legges til grunn for kommunens vurdering i saker om nydyrking eller nedbygging. Det er uklart om planen bare skal gjelde for ressursene på eiendommen, eller om den skal gjelde for større områder. Det går heller ikke frem om eller hvordan endringsloven skal samordnes med plan- og bygningsloven som vanligvis gjelder for nedbygging av areal.

Regjeringen har, i tråd med Stortingets anmodningsvedtak 29. november 2022, satt i gang et arbeid med sikte på å legge frem et forslag til forbud mot nedbygging av myr til utbyggingsformål. Det er ventet at arbeidet vil føre til at reglene blir samordnet med aktuelle regler om arealplanlegging blant annet i plan- og bygningsloven. Etter departementets syn er dette en tilnærming som er mer egnet til å gi regler for vern av myr enn endringsloven fra 2021.

Departementet foreslår at endringsloven fra 11. juni 2021 oppheves. Forslaget innebærer at endringsloven aldri vil tre i kraft.

Økonomiske konsekvenser:

Departementets forslag innebærer at gjeldende lov videreføres, og har ingen økonomiske konsekvenser.

Byrådetts vurdering og forslag til høringsuttalelse:

Forslaget om å oppheve endringsloven innebærer at gjeldende regler knyttet til nydyrking av myr, og praktiseringen av dem, videreføres.

Nydyrking av myr er lite aktuelt for landbruket i Bergen kommune. Regler som omhandler nydyrking av myr etter nydyrkingsforskriftens § 5a har derfor få konsekvenser for landbruksnæringen i Bergen.

Forslaget fører ikke til økonomiske eller administrative konsekvenser for kommunen.

Byrådet er enig i begrunnelsen for oppheving av endringsloven, og støtter departementets forslag.

Begrunnelse for framleggelse til bystyret:

Byrådets fullmakter § 6, vedtatt av bystyret 16. desember 2020 i sak 378/20:
Høringsuttalelser i prinsipielle saker som samtidig innebærer politiske avveininger, skal avgis av bystyret.

Saken anses å være prinsipiell og innebære politiske avveininger.

Forretningsutvalget har i møtet 09.01.2024, sak 4/24, fattet følgende vedtak:

«Utvalg for miljø og byutvikling innstiller til bystyret som avgir hørings svar til Høring - Forslag til lov om oppheving av lov om endring av jordlova (oppheve forbudet mot nydyrking av myr - lov-2021-06-11-82) på vegne av Bergen kommune.

Hvis høringsfristen ikke blir utsatt, avgir utvalg for miljø og byutvikling hørings svar på vegne av Bergen kommune.»

Bergen kommune er gitt utsatt høringsfrist til 1. februar slik at bystyret kan behandle saken i møte 31. januar.

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Bergen kommune avgir høringsuttalelse til "forslag om oppheving av lov om endring av jordlova – lov 11. juni 2021 nr. 82" slik den fremkommer av byrådets forslag.

Dato: 16. januar 2024

Christine Meyer
Byrådsleder

Reidar Digranes
Byråd for næring, kultur og idrett

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Vedlegg

1. Høringsbrev - Forslag til lov om oppheving av lov om endring av jordlova (oppheve forbudet mot nydyrking av myr - lov-2021-06-11-82).pdf
2. Høringsnotat - Nydyrking 2023.pdf